

[Indenrigs- og justitsministeren]

mende hermed var brugerne unge og relativt veluddannede. Men der skete hurtigt en spredning af brugen, dels en aldersmæssig spredning til meget unge, dels en social spredning til de unge fra de laveste sociale statuslag uden særlig uddannelsesmæssig baggrund, og specielt for en række af disse unge udviklede brugen sig til et misbrug med behandlingskrævende psykiske, legemlige og sociale følger.

Antallet af stofmisbrugere var i perioden fra 1965 til 1971 konstant stigende. Fra 1971 har der været tale om en stagnation, hvor tilgang og afgang stort set har været ens, muligvis afløst af et vist fald i perioden op til 1975 og muligvis en fornyet mindre stigning visse steder i de seneste 2 år, men skønnet over det samlede antal unge stofmisbrugere har altid været behæftet med stor usikkerhed.

Antallet af unge stofmisbrugere i Storkøbenhavn blev i kontaktudvalgets undersøgelse fra 1975 anslået til mindst 3.000, og går man fra København til hele Danmark, og regner man med en beskedent stigning i de seneste år, når man ved et forsigtigt skøn frem til, at der i Danmark i alt er 6.000-9.000 behandlingstrængende stofmisbrugere.

Misbruget har lige fra starten været et blandingsmisbrug bestående af narkotika, medicin og alkohol, men hvilke stoffer der indgår i misbruget har med tiden ændret sig betragteligt. Jeg skal ikke gå ind i udviklingen i anvendelsen af de enkelte stoffer, men bare nævne, at i begyndelsen af 1978 dukkede heroinen op på det danske marked, og at dette stof i dag er det mest anvendte blandt narkomaner, ligesom et stadig større forbrug af alkohol indgår i misbruget.

På grund af den førnævnte stagnation i tilgangen, men også fordi det er blevet mere almindeligt at starte i en senere alder, har stofmisbrugernes gennemsnitsalder været stigende i de senere år. Flertallet af stofmisbrugere, der nu har kontakt med behandlingsinstitutionerne, er 23-26 år mod 14-21 år i 1971, og af de stofmisbrugere, som i dag er i fængsel, er over 50 pct. over 25 år eller mere mod kun 16 pct. i 1971.

Ud over denne aldersmæssige forskydning er det det generelle indtryk på behandlingsinstitutionerne, at stofmisbrugerklielet er blevet stadig mere socialt belastet. Det, der

måtte være af mode og oprørspræg ved misbruget i starten, er for længst væk.

Miljøet blandt stofmisbrugere er i stadig stigende grad præget af den professionelle organisering af handelen og af høje priser på stof. Kriminaliteten er derfor høj, og stofmiljøet er i det hele taget hårdere og mere brutalt, end vi tidligere har set det. Den forværrede situation på arbejdsmarkedet har også gjort det vanskeligere for stofmisbrugere at genindtræde i en normal samfundstilværelse.

Et særlig kompliceret og voksende problem, som jeg godt vil nævne, er behandlingen af gravide stofmisbrugere og børn født af stofmisbrugere. I 1978 fødtes ca. 50 børn af narkomaner. Det er en fordobling i forhold til 1975, og det samlede antal børn født af stofmisbrugere beløber sig nu til flere hundrede. Graviditeten får i sig selv sjældent stofmisbrugeren til at ophøre med misbruget, og disse børn lider derfor ved fødslen af abstinenssymptomer og for lav fødselsvægt, ligesom de er truet af større dødelighed end normalt. Børnene hjemsendes oftest til en stofmisbrugende mor og trues efter fødslen af tidlig følelsesmæssig afvisning, mishandling og forsømmelse. I mange tilfælde er en fjernelse af barnet fra moderen derfor nødvendig for barnet, og det er måske tvivlsomt, om det sker i helt tilstrækkeligt omfang og tilstrækkelig tidligt i dag - men læg mærke til den forsigtige formulering.

Der er således et udækket og presserende behov for en forstærket koordineret indsats over for det voksende klientel af gravide stofmisbrugere og børn født af misbrugere.

Aktuelt tegner der sig således et billede af stofmisbruget, hvor antallet af stofmisbrugere er relativt konstant, dog med en mindre nytildgang visse steder af dels en gruppe meget unge, dels en gruppe, hvis alder ved misbrugets start ligger højere end normalt. Samtidig er den aktuelle situation som nævnt præget af et stærkt behandlingskrævende ældre klientel, der har en lang tids stofmisbrug og samtidig en række mislykkede behandlingsforløb bag sig. De fleste af disse lever under miserable sociale kår, samtidig med at en stor del af denne gruppe har store psykiske vanskeligheder. Selv om det således til en vis grad er lykkedes at dæmme op for nytildgangen til stofmisbrugernes rækker, må situationen karakteriseres som alvorlig på grund af de voksende problemer, som stofmisbrugere